

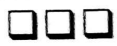
Centers for Disease Control and
National Center for Chronic Disease
and Health promotion. (१९९६) Physi-
cians and health promotion: A report of the surgeon
general. Atlanta, GA: Author.
Burns, S.L. (१९६०). Tools and Hu-
man Performance. Scientific American. २०३(३), ६३-

Amethy, S. G., Shaper, A. G.,
Whincup, P. H. (२००७). Decreased
and increased central adiposity are
related to mortality in
men. The American Journal of Clinical
Nutrition. ८६, १३३९-१३४६.

Health Organization. (१९९४). As-
sessment of risk and its application to
postmenopausal osteoporosis: Re-
sults of the WHO Study Group (WHO Technical
Report Series No. ८४३). Geneva: World Health

Organization. (२०००). Obe-
sity: Definition, diagnosis and
management: A WHO Consultation (WHO
Technical Report Series No. ८९४).

World Health Organization.

सोशल मिडीया आणि तरूण पिढी

प्रा. खामकर के. आर.

वी. सी. ए. विभाग प्रमुख,

गजेंद्र महाविद्यालय खंडाळा

प्रस्तावना :

मोबाईल म्हणजे संपर्काचे अत्याधुनिक साधन. पण
आता २१ व्या शतकात पदार्पण करत असताना हा मोबाईल
अन्य साधनांसारखा दुय्यम गहिला नसून तो हातालच फुटलेला
एक अवयव झाला आहे. खरं तर मोबाईलच्या फीचरप माणे
मोबाईलची ओळखही सतत अपग्रेड होतेय. एका साधनाचं
रूपांतर मुख्य गरजेत कसं होत हे मोबाईलकडे पाहिल्यावर
महज समजत. पोटतल्या भुकेच्या तीव्रतेइतकी काहीना
मोबाईल डाटाची चिंता मतावू लागली आहे.

आजकालची तरूणाई तर सर्रास मोबाईल वापरते
त्यामध्ये सोशल मिडीयाचा वापर ते तामन्तास करताना
आपल्याला आढळते. फेसबुक, व्हाट्सअप, इ. यांसारख्या
मिडीया अॅपचे तरूणाईला जणू व्यसनच लागले आहे. त्यामुळे
भावना, संवेदना हे तरूण हरवून वमले आहेत. एखाद्या
घटनास्थळी लोकांना मदत करण्यापूर्वी हे तरूण त्यांना मदत
करायची सोडून त्यांचे फोटो किंवा व्हिडीओ वनवून ते सोशल
मिडीया वर टाकायची त्यांना घाई असते.

या अनेक कारणांस्तव ही तरूण पिढी सोशल मिडीया
कडे वाहत चाललेली आपल्याला दिसून येते तसेच व्यसनाधिन
होत आहे. या अनुषंगाने महाविद्यालयीन तरूणांचा सोशल
मिडीयाचा वापर हा विषय घेवून संशोधन अभ्यास केला आहे.
उद्दिष्टे :

- महाविद्यालयीन तरूणांचा सोशल मिडीयाचा
वापराचा अभ्यास करणे.
- महाविद्यालयीन विद्यार्थी व सामाजिक संबंध
तपासणे.
- अत्याधुनिक तंत्रज्ञानाचा शरीर व मनावर होणारा

परिणाम नवामून पाहणे .
कार्यपध्दती :

या मशोधन अभ्यासा माठी पाथमिक कार्यपध्दतीचा वापर केला . यामध्ये गजेंद महाविद्यालयातील कला, वाणिज्य, शास्त्र व वीर्माए अशा विविध शाखातील १८ ते २१ वयोगटातील विद्यार्थ्यांकडून शिक्षक निर्मित पश्नावली भरून घेण्यात आली . माहिती संकलनाचे साधन :

या मशोधन अभ्यासा माठी गजेंद महाविद्यालयातील कला, वाणिज्य, शास्त्र व वीर्माए अशा विविध शाखांमधील विद्यार्थ्यांकडून मशाल मिडीयाचा वापर या मंधर्भातमाहिती मिळवण्यामाठी ८ पश्नांची पश्नावली तयार करण्यात आली . या पश्नावली मध्ये मशाल मिडीयाचा वापर, कोणते मशाल मिडीयाचे माध्यम जाम्त प्रमाणात वापरले जाते, मशाल मिडीयाचा वापर किती कालावधीमाठी केला जातो, शैक्षणिक कार्यांत मशाल मिडीयाचा वापर किती केला जातो, त्याचा शिक्षणावर काही परिणाम होतो का अशा मुदयांचा समावेश केला .

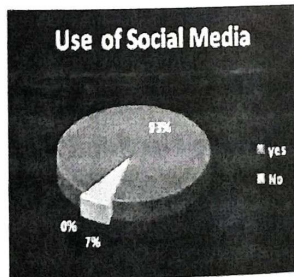
तमेच मशाल मिडीयाचा वापर कोणत्या कारणांमाठी केला जातो, मोबाईलचा डेटा पॅक नसेल तर विद्यार्थ्यांची मारमिकता काय अमते, आणि विद्यार्थ्यांच्या दैनंदिन जीवनावर मशाल मिडीयाचा हाणारा परिणाम यांसारख्या मुदयांच्या आधारे विद्यार्थ्यांकडून पश्नावली भरून घेण्यात आली .

माहितीचे विश्लेषण :

Social Media Survey Analysis

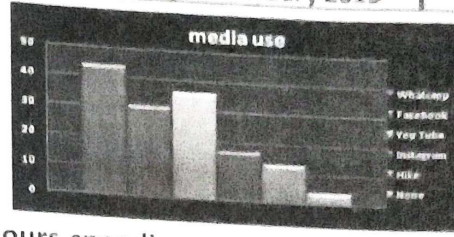
1. Use of Social Media

Use of Social Media	Yes	No	Total
	47	3	50

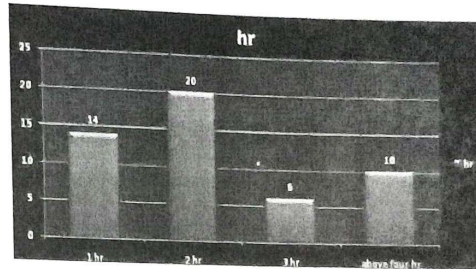
2. Which social media is use

Social Media	Whatsapp	facebook	You Tube	Instagram	Hik e	None
Total	44	31	36	17	13	4

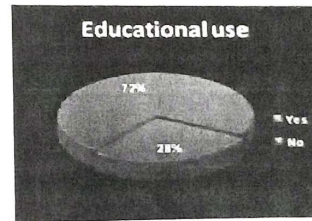
3. Hours spending on social media .

Hours	1 hr	2 hr	3 hr	above 4 hr
Total	14	20	6	10

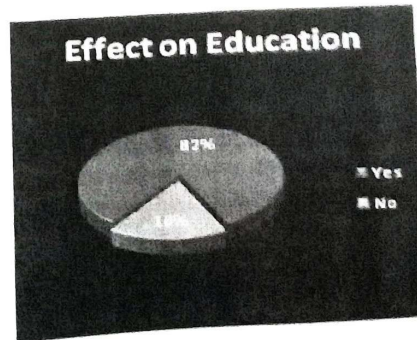
4. Social media use in educational field

Education	Yes	No	Total
Total	44	6	50

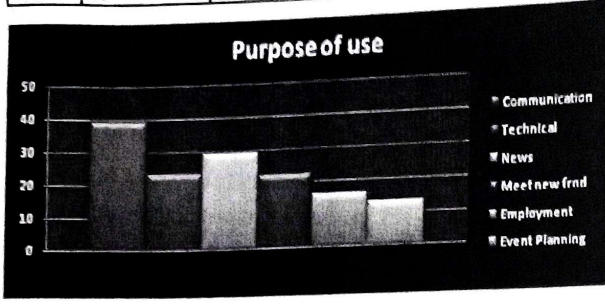
5. Effect on Education

Education	Yes	No	Total
Total	41	9	50

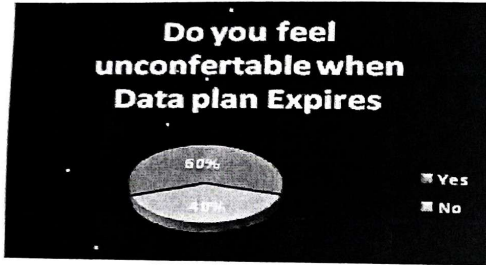
6. Social media purpose of use.

Purpose of use?	Communication	Technical	News	Meet new friend	Employment	Event Planning
Total	39	23	29	27	16	13

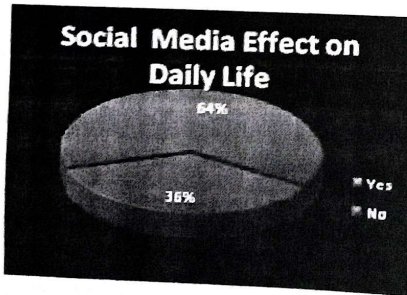
7. Do you feel uncomfortable when Data plan Expires .

Do you feel uncomfortable when Data plan Expires	Yes	No	Total
Total	30	20	50

8. Effect on daily life -

Effect on daily life	Yes	No	Total
Total	32	18	50

निरीक्षण :

युवकांचा सोशल मिडीयाचा वापर या विषयावरून मंडोधन अभ्यासातून खालील गोष्टी आढळून आल्या.

१. महाविद्यालयातील एकूण ९३% सोवार्डल आणि सोशल मिडीयाचा वापर करतात.

२. विद्यार्थी सोशल मिडीयातील विविध प्रकारच्या अपमधील व्हॉट्सअप चा ४४%, फेसबुकचा ३१%, युट्युबचा

३६%, इन्स्टाग्रामचा १७%, हॉईकचा १३% वापर करतात आढळून आले.

३. या मंडोधनात असे आढळून आले की ५०% विद्यार्थी ४ तासांहून अधिक वेळ, ४०% विद्यार्थी २ तास, १२% विद्यार्थी ३ तास, तर २८% विद्यार्थी १ तास सोशल मिडीयाचा वापर करतात दिमताने.

यामध्ये ७२% विद्यार्थी शैक्षणिक अभ्यासासाठी सोशल मिडीयाचा वापर करतात तर २८% विद्यार्थी इतर कारणांसाठी वापर करतात आढळून आले.

वर्गल निरीक्षणाच्या अनुषंगाने जे विद्यार्थी शैक्षणिक अभ्यासासाठी सोशल मिडीयाचा वापरतात त्यातील ८२% विद्यार्थ्यांना माहिती मिळवणे, नोट्स काढणे चार्ट तयार करणे, प्रकल्प अभ्यास करणे, इ. अशा कारणांसाठी सोशल मिडीयाचा वापर उपयुक्त व पभावी ठरला.

४. मंडोधन अभ्यासातून असे आढळले की, ५० विद्यार्थ्यांपैकी ३९ विद्यार्थी संवाद साधण्यासाठी, २३ विद्यार्थी तंत्रज्ञान विषयी माहिती मिळवण्यासाठी, २९ विद्यार्थी वास्तव्य मिळवण्यासाठी, २२ विद्यार्थी नविन मित्र मैत्रिण शोधण्यासाठी, १६ विद्यार्थी नोकरी विषयक माहिती मिळवण्यासाठी सोशल मिडीयाचा वापर करतात आढळून आले.

या मंडोधनाद्वारे असे आढळले की, ६०% विद्यार्थ्यांना सोवार्डलचा डेटा पॅक संपल्यानंतर मानसिक चलविचल होते असे आढळले तसेच दैनंदिन कामे करत असताना ६२% विद्यार्थ्यांवर सोशल मिडीयाचा परिणाम होतो हे आढळून आले.

निष्कर्ष :

● महाविद्यालयीन तरुणांचा सोशल मिडीयाचा वापर

या मंडोधन अभ्यासातून असे आढळून आले की बहुतांश विद्यार्थी सोशल मिडीयाचा वापर करतात. दिवसातील जागतात जास्त वेळ ते सोशल मिडीया विविध कारणांसाठी वापरतात. सोवार्डल डेटाचा वापर शैक्षणिक अभ्यासासाठी करतात पण त्याचे प्रमाण फार कमी आहे. वर्गचे विद्यार्थी व्हॉट्सअप फेसबुक युट्युब यांवर वेळ घालवताना आढळले.

विद्यार्थ्यांना सोशल मिडीयाचा वापर करवाच परंतु त्याचा योग्य वापर करू नये. इंटरनेटवर विविध शैक्षणिक व करिअर दृष्ट्या मार्गदर्शन करणारे अप असतात त्याचा वापर जागतात जास्त करावा. इतर सोशल मिडीया अपवर वेळ न घालवता आपल्या soft skill, Reasoning ability, Prsonality

Development etc. गोष्टी कशा सुधारतील या दृष्टान्त
पुढे करवा.

● महाविद्यालयीन विद्यार्थी व सामाजिक संबंध :
सोशल मिडीया अॅपमुळे जग जवळ आले आहे असे
दिसते. सोशल मिडीया द्वारे नवनविन मित्रमैत्रिण
संबंधात जवळचे ऋणानुबंध संपत चालले आहेत असे
दिसते. बहुतांश विद्यार्थी मित्रांसोबत वसले असताना विविध
विषयांवर चर्चा करण्यापेक्षा, संवाद साधण्याएवजी सोशल
मिडीया वर आभार मित्रमैत्रिणीं सोबत संवाद करण्यात वेळ
चालवतात. याच सोशल मिडीयाच्या वापरामुळे घगघगंमधे
आई, वडील, मुले यांच्यात संवाद न होता दुर्गवा होत चालल्याचे
दिसते.

● अत्याधुनिक तंत्रज्ञानाचा शरीर व मनावर होणारा
परीणामः

हा संशोधन अभ्यास करत असताना वरील विविध
गोष्टी विद्यार्थ्यांमध्ये आढळून आल्या. सोशल किंवा
सोशल मिडीया चा वापर एवढ्या प्रमाणात होतो की त्याचे
आपल्या शरीर व मनावर ही परिणाम होताना दिसतात.
यामध्ये,

● सोशल मिडीया वापरताना वास्तविक आयुष्यातील
प्रश्नांचा विमर पडणे.

● आपला सोशल मिडीया चा वापर खूप जास्त आहे
याची जाणीव होऊन देखील तो कमी न करता येणे.

● सोशल मिडीया चा वापर करता आला नाही तर
अवस्थ होणे, कामावरून लक्ष विचलित होणे.

● मानन्याने सोशल मिडीयावर असणाने
नानेसंबंधी, कामावर, अभ्यासावर परिणाम होणे. ही सर्वसामान्य
लक्षणे विद्यार्थ्यांमध्ये आढळून आली.

तंत्रज्ञान आणि आपल महजिवन मुगळीत टावायचे
असेल तर सोशल मिडीया आणि आयुष्याचा समतोल सांभाळता
घाबला हवा.

यामाठी विद्यार्थ्यांनी योगा, व्यायाम, प्राणायाम,
ध्यानधारणा, मैदानी खेळ खेळले पाहिजेत जेणेकरून शरीर व
मन चांगले राहील.

संदर्भ :

● पाठ्यक्रमातील सोशल मिडीया आणि मानसिक

● मराठी ऑनलाईन ७ ऑक्टो २०१८ लेख

● युनार प्रफुल्ल सोशल मिडीया : मल्टीडिमिटी

पब्लिकेशन

शा

कार्य

महा

सारांश

शारीरिक

यांचा स

या सार

पध्दती

संबंधात

श्रीगोदया

वर्गात जि

आली हे

हदरीभिस

पळणे, हा

मापणासा

सिस्ट अ

रन, सम

या कसो

अभ्यासा

पेन्सील

कार्यमा

गुण वापर

माहीतीने

प्रमाण वि

विद्यार्थी : Interdisciplinary Multilingual Refereed